

GUVERNUL
ROMÂNIEI

INSTITUTUL PENTRU
STUDIAREA PROBLEMELOR
MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

400697 Cluj Napoca
Str. Gavril Muzicescu, nr. 5
Tel: 0364 103 154; 0364 116 261
Fax: 0364 103177
E-mail: office@ispmn.gov.ro
www.ispmn.gov.ro

noutăți

în cercetarea minorităților naționale din România

▪ cărți

Achim, Viorel: Considerations About the Territorial Distribution of Slaves in the Romanian Principalities [Considerații privind distribuția teritorială a sclavilor în Principatele Române]. In Jeff Fynn-Paul și Damian Alan Pargas (eds.): *Slaving Zones. Cultural Identities, Ideologies, and Institutions in the Evolution of Global Slavery*. Brill: Leiden, Boston, 2018, pp. 70-93.

Abstract. Studiul de față abordează probleme legate de măsura în care Țara Românească și Moldova constituiau „zone de sclavizare”, care sunt diferențele regionale în ceea ce privește sclavia în aceste spații, respectiv schimbările în distribuția temporală și teritorială a sclavilor. Studiul evidențiază faptul că, de la fondarea lor în secolul al XIV-lea până la mijlocul secolului al XIX-lea, Principatele Române au constituit în întregime zone de sclavie. Pe lângă analiza longitudinală a distribuției teritoriale studiul furnizează date detaliate despre statutul sclavilor, precum și despre compoziția etnică a acestui grup.

Mai multe informații despre volum pe pagina web a [editurii](#).

Bárdi, Nándor - Éger, György (editori): *Magyarok Romániában, 1990-2015. Tanulmányok az erdélyi magyarságról* [Maghiari în România 1990-2015. Studii despre maghiarii din Transilvania]. Budapest: L'Harmattan Kiadó, 2017. 434 p.

Abstract. Volumul de față analizează situația demografică, socială, lingvistică, educațională, legală, politică, viața religioasă și mass-media din ultimul sfert de veac ale maghiarilor din Transilvania, perspectiva fiind completată și de un scurt istoric cuprinzând perioada 1918-1989. Pe lângă scopul de a oferi o privire de ansamblu asupra situației actuale, problematica principală a volumului este axată pe cadrul posibilităților de integrare disponibile minorității maghiare, respectiv cum se raportează comunitatea minoritară la acesta. Volumul nu reprezintă o istorie a suferințelor sau a declinului, ci oferă o analiză a caracteristicilor și a proceselor decisive în viața minorității maghiare din Transilvania. El prezintă o comunitate care în cursul unui secol, dar mai ales în ultimii 25 de ani, își caută locul în relațiile schimbătoare din România, pe plan maghiar-român, precum și într-un cadru regional mai larg, internațional. În acest context, rolul elitelor și al instituțiilor este decisiv. Autorii acestui volum sunt preponderent cercetători ai institutelor care se ocupă de cercetarea minorităților, din Cluj și Budapesta.

Cuprinsul lucrării poate fi consultat pe pagina web a [Institutului pentru Cercetarea Minorităților](#) (Budapesta).

Budeancă, Cosmin - Olteanu, Florentin: *După 25 de ani. Evaluări și reevaluări istoriografice privind comunismul*. Iași: Polirom, 2017. 416 p.

Abstract. Volumul *După 25 de ani. Evaluări și reevaluări istoriografice privind comunismul* conține o parte din lucrările prezentate în cadrul simpozionului cu același titlu, desfășurat la Făgăraș - Sâmbăta de Sus în perioada 8-11 iulie 2015. Precum și în cazul precedentelor volume, unele dintre studii abordează și tematici privind minoritățile etnice. Din această perspectivă sunt de menționat următoarele: *Combinății operative ale serviciilor secrete maghiare îndreptate împotriva Vaticanului cu conexiuni românești (1955-1975)* (Bandi István); *Clîșee staliniste la sârbi din România (1948-1951). Studiu de caz: „Kulturni uputnik” - „Îndrumătorul cultural”* (Miodrag Milin); *Germanii din România în anii regimului comunist. Retrospectivă istoriografică* (Vasile Ciobanu); *Comunitatea musulmană din Dobrogea: între regimul comunist român și Turcia* (Manuela Marin și Metin Omer). Bazate pe diverse surse istorice, aceste studii aduc în discuție câteva aspecte privind istoria minorităților etnice în anii comunismului, contribuind la o mai bună înțelegere atât a subiectelor

respective, cât și a unor realități socio-istorice în ansamblu.

Mai multe informații, inclusiv cuprinsul lucrării pot fi vizualizate pe pagina web [Polirom](#).

Law, Ian - Kovats, Martin S.: *Rethinking Roma. Identities, Politicisation and New Agendas*. [Reconsiderând romii. Identități, politizare și agende noi]. Palgrave Macmillan, 2018. 225 p.

Abstract. Cartea de față oferă prima analiză cuprinzătoare a apariției, dezvoltării și implicațiilor fenomenului politic rom în Europa contemporană. Ea contestă baza convențională epistemologică a pretențiilor politice referitoare la o populație distinctă de romi și susține că politicile contemporane pentru romi sunt mai bine interpretate în termenii administrării publice a identității rome. Astfel, cartea examinează principalele interese și procese politice care au contribuit la construcția identității politice publice a romilor, ajungând până la urmă un obiect al politicilor publice transnaționale. Din punct de vedere teoretic, analiza este inspirată de teoria critică a rasei și de teorii ale mobilizării etnice, oferind un cadru critic nou, atât pentru interpretarea identității rome și a istoriei romilor, cât și a politicilor transnaționale.

Mai multe informații găsiți pe pagina web a [editurii](#).

▪ reviste, articole

Blocul tematic „Változó Székelyföld” [Secuimea în schimbare] în *Replika*, 105/2017, pp. 83-189. Editori: Patakfalvi Czirják Ágnes și Zahorán Csaba.

Abstract. În ultimele decenii, Ținutul Secuiesc a devenit sinonim reprezentării autenticității naționale maghiare, și, în același timp, spațiul simbolic al conflictelor interetnice româno-maghiare. Deși condiția Secuimii ca zonă de graniță (határvidék) a fost una determinantă încă din perioada Ungariei istorice, această trăsătură a regiunii, datorită diferențelor culturale, a influențat identitatea sa până în prezent. Studiile de caz incluse în blocul tematic intitulat *Secuimea în schimbare* nuanțează aceste fenomene sociologice, antropologice și istorice. Blocul tematic conține următoarele articole: Egry Gábor: *Találkozások a vadonban: etnicitás és önazonosság Székelyföldön 1918-1940* [Întâlniri în sălbăticie: etnicitate și autoidentificare în Secuime 1918-1940]; Patakfalvi Czirják Ágnes și Zahorán Csaba: *A román nemzet határai - régió és identitás Székelyföldön és a Moldovai Köztársaságban* [Granițele națiunii românești - regiune și identitate în Ținutul Secuiesc și Republica Moldova]; Bodó Julianna și Bíró A. Zoltán: *Szimbolikus térhasználat változó szerepben* [Folosirea simbolică a spațiului și rolurile sale schimbătoare]; Patakfalvi Czirják Ágnes: *Nacionalista szubkultúra és közösségépítés - a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom Erdélyben* [Subcultură naționalistă și construirea comunității - Mișcarea de tineret „64 de comitate” în Transilvania].

Articolele pot fi descărcate de [aici](#).

Djordjević, Ljubica - Malloy, Tove H. - Černega, Stanislav: *Drafting Domestic Legislation Provisioning National Minority Rights: The Dos and Don'ts According to the Council of Europe*. [Proiectarea legislației interne privind drepturile minorităților. Aspecte (ne)recomandabile în opinia Consiliul Europei] European Centre for Minority Issues (ECMI), Working Paper nr. 104, 2017. 53 p.

Abstract. Lucrarea abordează aspectele considerate a fi cele mai importante în elaborarea legislației interne privind drepturile minorităților naționale. Acestea acoperă atât elemente tehnice/procedurale, cât și chestiuni de fond. Între aspectele tehnice/procedurale sunt considerate importante următoarele: clarificarea structurii cadrului legal normativ (argumente pro și contra pentru adoptarea unei legi-cadru privind drepturile minorităților naționale), statutul respectivei legi și relațiile ierarhice între diferite legi sectoriale, asigurarea procedurii inclusive de adoptare, respectiv să se aibă în vedere procesele/dinamicile de după adoptarea legii. Aspectele fundamentale se referă la chestiuni conceptuale centrale (definiții, principiul autoidentificării,

caracterul drepturilor minorităților naționale și altele similare), dar și însăși reglementările stabilite prin lege. În cazul celor din urmă, analiza se concentrează pe principiul egalității, drepturile lingvistice ale minorităților naționale și participarea minorităților în chestiunile de interes public.

Analiza utilizează patru tipuri surse primare: legislația statelor care au semnat Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, rapoartele statelor și comentariile Comitetului Consultativ (ACFC) în cadrul procesului de monitorizare a implementării Convenției-cadru. respectiv opiniile Comisiei de la Veneția în privința unor chestiuni minoritare.

Studiul integral poate fi vizualizat pe pagina web [ECMI](#).

Mureșan, Raluca - Sălcudean, Minodora: Hate and the Roma of Romania: Failing to Moderate the Conversation [Ura și Romii din România: Eșecul de a modera conversația]. *Journal of Media Ethics*, 32(4)/2017, pp. 235-238, DOI: 10.1080/23736992.2017.1360687.

Abstract. Studiul de caz face parte dintr-o serie de articole publicate în *Journal of Mass Media Ethics* pe tema problemelor etice în reprezentările mediatică. Analiza realizată de către cele două autoare abordează tema prejudecăților pe care minoritatea romă le întâmpină, atât în România, cât și în alte țări europene. În urma schițării reprezentărilor mediatică ale romilor din mass-media românească, autoarele conclud că - în pofida unui ton mai neutru - discursurile dominante ale mass-mediei românești au rămas neschimbate.

Articolul poate fi descărcat de [aici](#).

Ravnbøl, Camilla Ida: Doubling Syndemics: Ethnographic Accounts of the Health Situation of Homeless Romanian Roma in Copenhagen [Sindemie multiplicată: abordări etnografice pentru analiza condițiilor de sănătate în cazul romilor din România, care trăiesc fără adăpost în Copenhaga]. *Health and Human Rights Journal*, 2017, 19 (2), pp. 73-88.

Abstract. Studiul analizează problemele de sănătate și accesul la serviciile de sănătate al romilor din România, care trăiesc în Danemarca, Copenhaga, ca persoane fără adăpost. Ei colectează sticle și borcane returnabile și se denumesc „badocari”, ceea ce vine de la „cei care lucrează cu borcane”. Pentru a investiga problemele de sănătate ale badocarilor, analiza folosește abordarea sindemică (syndemic approach). Sindemia reprezintă un set de epidemii sinergetice, adică concentrarea și interacțiunea dăunătoare a două sau mai multe boli sau alte probleme de sănătate la o populație, probleme ce apar din cauza inechităților sociale. Această abordare este completată cu o perspectivă a drepturilor omului, astfel fiind evidențiate barierele structurale ale excluziunii sociale cu care se confruntă romii. Autoarea argumentează că badocarii reprezintă un caz de sindemie multiplă, amplificată de migrația continuă între două contexte de trai precar și acces limitat la serviciile publice de sănătate, atât în România, cât și în Danemarca. Rezultatele studiului arată că accesarea serviciilor medicale este extrem de dificilă în cazul populației țintă, deși romii sunt cetățenii unui stat membru, respectiv concetățenii Uniunii Europene.

Mai multe informații găsiți [aici](#).

Schiff, Rebecca Adler: The Roma and documentary film: Considerations for collection development [Romii și filmul documentar. Considerente pentru completarea colecțiilor existente]. *Journal of Librarianship and Information Science*. Prepublished 21 februarie 2018, DOI: 10.1177/0961000618759596.

Abstract. Studiul de față tratează probleme legate de completarea unei colecții academice existente de filme documentare despre romi. De-a lungul istoriei, reprezentarea romilor în literatură, cântece și filme era una distorsionată, romantizată, plină de stereotipii legendare. Filmul documentar despre acest grup poate fi un posibil antidot pentru o asemenea deformare a imaginii. Lucrarea de față se bazează pe o abordare istorică aprofundată, trece în revistă literatura de specialitate, sugerează un proces de selecție, respectiv adaugă

comentarii despre titluri ale filmelor documentare relevante. Prin conștientizarea reprezentărilor distorsionate în diferitele producții mediatice, precum și prin adăugarea unor repere istoriografice, acest studiu poate deveni un instrument util specialiștilor în colectarea filmelor documentare relevante în această temă.

Studiul poate fi consultat [aici](#).

▪ proiecte, rapoarte de cercetare

Comitetul Consultativ al Consiliului Europei privind Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale: *Opinia IV asupra României. Publicată în 16 februarie 2018. (ACFC/OP/IV(2017)005)*

Abstract. Constatările din acest raport sunt bazate pe informații cuprinse în cel de-al patrulea raport de stat, prezentat de autoritățile române la 1 februarie 2016, și alte informații obținute de către Comitetul consultativ de la contacte guvernamentale și neguvernamentale din România. Raportul conține comentarii la fiecare articol parte, adică trece în revistă implementarea reglementărilor specifice incluse în Convenția-cadru. Pe lângă acestea el conține și recomandări referitoare la problemele nesoluționate ce necesită măsuri imediate. Printre acestea se numără adoptarea unui cadru normativ solid și coerent pentru protecția minorităților, folosirea limbilor minorităților naționale în administrație, prevenirea și combaterea discriminării persoanelor aparținând etniei rome etc.

Documentul poate fi consultat pe pagina web a [Consiliului Europei](#).

Second European Union Minorities and Discrimination Survey - Main results (EU-MIDIS II) [Al doilea sondaj privind minoritățile și discriminarea în Uniunea Europeană]. European Union Agency for Fundamental Rights, 2017. 125 p.

Abstract. La 17 ani de la adoptarea normelor UE care interzic discriminarea, imigranții, descendenții imigranților și grupurile etnice minoritare continuă să se confrunte cu diferite forme ale discriminării peste tot în UE și în toate domeniile vieții - cel mai frecvent pe piața muncii. Pentru mulți, discriminarea este o experiență recurentă. Aceasta este doar una dintre constatările celui de-al doilea studiu al Agenției pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) (EU-MIDIS II), care a colectat informații de la peste 25.500 de respondenți aparținând diferitelor minorități etnice și imigranți în toate cele 28 de state membre ale UE. Primul sondaj a fost realizat în 2008.

Grupul țintă în cazul României a fost reprezentat de comunitatea romă.

Pentru mai multe informații accesați studiul pe pagina web a [FRA](#).

În cadrul proiectului a fost efectuat și un sondaj care se axează în mod particular asupra romilor. În cadrul acestuia au fost realizate interviuri cu aproape 8.000 de persoane de etnie romă în nouă state membre UE, printre care și România. Raportul este disponibil și în limba română [aici](#).

▪ anunțuri

CfP: *Holocaust. Studii și cercetări*, 2018

Descriere. Revista *Holocaust. Studii și cercetări* este o publicație științifică anuală, supusă unui proces de peer-review, dedicată studiilor de cercetare științifică și academică pe tema Holocaustului, antisemitismului, xenofobiei, discriminării etc. Institutul Național pentru Studiul Holocaustului din România „Elie Wiesel” editează și publică această revistă începând cu anul 2009. Revista oferă spațiu editorial pentru studii și articole în următoarele domenii academice: istorie, sociologie, științe politice, filosofie.

noutăți

În cercetarea minorităților naționale din România
februarie-martie 2018

Termenul limită: 31 iulie 2018.

Mai multe informații vizitați pagina web a [INSHR EW](#).

Școala de vară *National Minorities and Border Regions* [Minorități naționale și regiuni de frontieră], 2-9 septembrie, Bruxelles

Descriere. Evenimentul de față reprezintă a opta ocazie de acest gen organizat în parteneriat de către European Centre for Minority Issues și Coppieters Foundation. Anul acesta prelegerile și seminariile vor fi axate pe tematica *Diversity: European heritage and/or driver of change* [Diversitatea europeană: Moștenire și/sau motorul schimbării] și vor adresa următoarele două întrebări de bază: Este diversitatea o trăsătură istorică a societăților europene și un element care contribuie la îmbogățirea și dezvoltarea lor? Este un factor negativ și o amenințare la adresa stabilității economice și politice, a culturii și a coeziunii sociale?

Termenul-limită pentru aplicații: 20 mai 2018.

Pentru mai multe informații vizitați pagina web [ECMI](#).

▪ despre buletinul informativ Noutăți

Lucrările științifice și evenimentele incluse în acest buletin informativ nu constituie o listă completă. Cei interesați să coopereze la realizarea lui sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro. Cei care nu doresc să primească acest buletin informativ sunt invitați să ne contacteze în acest sens. Informații detaliate în legătură cu proiectul Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România și numerele anterioare ale buletinului informativ se găsesc pe pagina web a Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN), [aici](#). Pentru informații legate de proiectele derulate în cadrul ISPMN și publicațiile apărute la Editura ISPMN vizitați [pagina web a Institutului](#).